

**WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA
W POZNANIU**

**INFORMACJA
O STANIE ŚRODOWISKA I DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ
WIELKOPOLSKIEGO WOJEWÓDZKIEGO
INSPEKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA
W POWIECIE GNIEŹNIĘNSKIM
W ROKU 2013**

Opracowanie:

*Wydział Monitoringu Środowiska
pod kierunkiem Marii Pułyk*

*Wydział Inspekcji
pod kierunkiem Małgorzaty Koziarskiej*

Zatwierdził:

*Zastępca Wielkopolskiego Wojewódzkiego
Inspektora Ochrony Środowiska*

Hanna Kończal

Poznań, grudzień 2014

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE	4
2.	WYBRANE CECHY POWIATU	5
3.	STAN ŚRODOWISKA.....	7
3.1.	Monitoring jakości powietrza.....	7
3.2.	Monitoring jakości wód.....	9
3.2.1.	Monitoring jakości wód powierzchniowych.....	9
3.2.2.	Monitoring jakości wód podziemnych.....	13
3.3.	Monitoring jakości gleby i ziemi.....	14
3.4.	Monitoring hałasu.....	14
3.5.	Monitoring pól elektromagnetycznych	15
3.6.	Monitoring gospodarki odpadami	16
3.7.	Podsumowanie i wnioski.....	18
4.	DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA.....	20
5.	POWAŻNE AWARIE	20

1. WPROWADZENIE

Opracowanie ma na celu przedstawienie stanu środowiska oraz wyników działalności kontrolnej Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska na terenie powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego w roku 2013. Do jego przygotowania wykorzystano badania własne WIOŚ w Poznaniu, wyniki badań będące w posiadaniu WIOŚ oraz ustalenia z kontroli użytkowników środowiska, prowadzonych przez inspektorów WIOŚ.

Bieżące informacje dotyczące stanu środowiska na terenie całego województwa wielkopolskiego znaleźć można na stronie internetowej www.poznan.wios.gov.pl.

Zadania w zakresie ochrony przyrody, w tym ustanawianie form ochrony przyrody oraz sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem określonych ustawą zakazów w stosunku do tych form, realizuje Regionalny Konserwator Przyrody.

2. WYBRANE CECHY POWIATU

Powiat gnieźnieński położony jest we wschodniej części województwa wielkopolskiego, obejmuje obszar o powierzchni 1255 km², a zamieszkuje go 144955 osób (stan na dzień 31 grudnia 2013, dane wg GUS).

Według podziału fizyczno-geograficznego J. Kondrackiego powiat ten położony jest:

- w makroregionie Pojezierze Wielkopolsko-Kujawskie,
- w mezoregionach Pojezierze Gnieźnieńskie i Równina Wrzesińska.

Administracyjnie powiat podzielony jest na:

- jedną gminę miejską: Gniezno,
- cztery gminy miejsko-wiejskie: Czerniejewo, Kłecko, Trzemeszno, Witkowo,
- pięć gmin wiejskich: Gniezno, Niechanowo, Kiszkowo, Mieleszyn, Łubowo.

Gospodarka powiatu ma charakter rolniczo-przemysłowy, użytki rolne zajmują około 73% jego powierzchni (stan na dzień 31 grudnia 2005, dane wg GUS).

Powiat jest zwodociągowany w 94,6 %, a skanalizowany w 70,1% (stan na dzień 31 grudnia 2012 r., dane wg GUS).

W ewidencji WIOŚ w Poznaniu znajduje się 18 komunalnych, mechaniczno-biologicznych oczyszczalni ścieków eksploatowanych na terenie powiatu gnieźnieńskiego, w tym jedna działająca od stycznia 2012 roku (Oczyszczalnia Sławno – Gmina Kiszkowo). Dane o ilości ścieków pochodzą z *Wykazów zawierających zbiorcze zestawienia informacji o zakresie korzystania ze środowiska oraz o wysokości należnych opłat.*

Lp.	Gmina	Miejscowość/ Zakład	Obszar obsługiwany	Ilość ścieków w roku 2013 /m ³ /
1	Łubowo	Łubowo/ Urząd Gminy Łubowo	Łubowo, Fałkowo, Żydówko	Ścieki bytowe 50494
2		Dzieskanowice/ Urząd Gminy Łubowo	Dzieskanowice, Lednogóra, Rybitwy, Siemianowo	Ścieki bytowe 33990
3		Przyborowo / Urząd Gminy Łubowo	Przyborowo, Wierzyce, Imielno, Imielenko, Chwałkówko	Ścieki bytowe 21799
4		Strychowo / Urząd Gminy Łubowo	Owieczki, Myślęcín, Rzegnowo, Strychowo, Woźniki, Pierzyska	Ścieki bytowe 23696
5	Kiszkowo	Sławno/ Gmina Kiszkowo	Sławno i Skrzetuszewo	24815
6		Turostowo / Spółdzielnia Mieszkaniowa w Rybnie Wielkim	część Turostowa	Ścieki bytowe 266
7		Kiszkowo / Spółdzielnia Mieszkaniowa w Rybnie Wielkim	Kiszkowo, Rybno Wielkie, Łagiewniki Kościelne, Olekszyn, Myszki	127248
8	Niechanowo	Niechanowo/ Urząd Gminy w Niechanowie	Niechanowo, Nowa Wieś, Mikołajewice, Malczewo, Arcugowo	74546
9	Trzemeszno	Trzemeszno/ Trzemeszeńskie Przedsiębiorstwo Komunalne	Trzemeszno, Niewolno, Kruchowo	377358
10		Trzemeszno (Agencja Nierucho- mości Rolnej)/ Trzemeszeńskie Przedsiębiorstwo Komunalne	Kamieniec	Ścieki bytowe 4838
11	Mieleszyn	Przysieka / Zakład Usług Komunalnych i Rolniczych z siedzibą w Przysiece	obszar całej gminy	Ścieki bytowe 52244
12	Witkowo	Małachowo Wierzbiczany / Zakład Gospodarki Komunalnej w Witkowie	obszar gminy (miejscowości nie podłączone do sieci kanalizacyjnej Ostrowite Prymasowskie, Gaj, Sokołowo, Świerdzin, Piaski, Folwark, Kołaczkowo, Chładowo, Kamionka, Wiekowo, Strzyżewo Witkowskie,	505270

Lp.	Gmina	Miejscowość/ Zakład	Obszar obsługiwany	Ilość ścieków w roku 2013 /m ³ /
			Ruchocinek, Witkówko, Królewiec, Czajki, Ruchocin)	
13	Gniezno (miasto)	Gniezno / Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Gnieźnie	Gniezno	4941694
14	Gniezno (gmina)	Jankowo Dolne / Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Gnieźnie	Jankowo Dolne	70118
15	Czarniejewo	Czarniejewo / Gmina Czarniejewo	Obszar całej gminy	118365
16	Kłecko	Zakrzewo / Zakład Gospodarki Komunalnej	Zakrzewo (wodociąg zakładowy)	7815
17		Działyń / Zakład Gospodarki Komunalnej	Bojanice, „Dębница, Działyń, Kopydłowo,	68354
18		Kłecko / Zakład Gospodarki Komunalnej	Kłecko, Polska Wieś, Gorzuchowo, Wilkowyja	127020

Powiat gnieźnieński wchodzi w skład Regionu VII gospodarki odpadami komunalnymi w województwie wielkopolskim, za wyjątkiem gminy Mieleszyn, która wchodzi w skład Regionu I. Regiony zostały wydzielone w „Planie gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2012-2017” uchwalonym przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego w dniu 27 sierpnia 2012 r. Wielkopolskę podzielono na 10 regionów, w których wyznaczono regionalne i zastępcze instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych.

Region gospodarki odpadami komunalnymi to określony w wojewódzkim planie gospodarki odpadami obszar zamieszkiwany co najmniej przez 150 000 mieszkańców. Regionem gospodarki odpadami komunalnymi może być gmina licząca powyżej 500 000 mieszkańców.

Regionalna instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) to zakład zagospodarowania odpadów o mocy przerobowej wystarczającej do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego przez co najmniej 120 000 mieszkańców, spełniający wymagania najlepszej dostępnej techniki lub technologii.

W Regionie I regionalnymi instalacjami są: kompostownia w Pile (ul. Na Leszkowie 4) oraz składowisko odpadów w Kłodzie, gmina Szydłowo. Instalacjami przewidzianymi do zastępczej obsługi Regionu I są: sortownie odpadów w Studzieńcu (gmina Rogoźno) i w Kłodzie; kompostownia w Zofiowie (gmina Czarnków); składowiska odpadów w Sławienku (gmina Lubasz), w Sierakówku (gmina Połajewo), w Marianowie (gmina Wieleń), w Międzybłociu (gmina Złotów), w Zofiowie, w Studzieńcu, w Kopaszynie (gmina Wągrowiec).

W Regionie VII brak regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych. Instalacjami przewidzianymi do zastępczej obsługi Regionu VII są: sortownia odpadów w Bieganowie (gmina Kołaczkowo); składowiska odpadów w Lulkowie (gmina Gniezno), w Miatach (Święte) (gmina Trzemeszno), w Chładowie (gmina Witkowo) oraz w miejscowości Bardo (gmina Września).

Na terenie powiatu w 2013 r. funkcjonowały 3 składowiska odpadów komunalnych.

Gminy powiatu gnieźnieńskiego należą do następujących związków międzygminnych prowadzących działania z zakresu ochrony środowiska:

Lp.	Nazwa związku międzygminnego	Gminy należące do związku	Zadania
1.	Związek Międzygminny „Puszcza Zielonka” z siedzibą w Murowanej Goślinie	gminy: Czerwonak, Kiszkowo, miasto i gmina: Murowana Goślina, Pobiedziska, Skoki i Swarzędz	rozwój turystyki, zaopatrzenie w wodę, odprowadzanie ścieków
2.	Związek Gmin Powidzkie-go Parku Krajobrazowego z siedzibą w Powidzu	miasto i gmina: Kleczew, Witkowo gminy: Orchowo, Ostrowite, Powidz, Słupca, Wilczyn	ochrona wód, ziemi i powietrza Parku, edukacja ekologiczna, promowanie turystyki

3. STAN ŚRODOWISKA

3.1. MONITORING JAKOŚCI POWIETRZA

W roku 2013 jakość powietrza na terenie powiatu gnieźnieńskiego monitorowano w zakresie:

- dwutlenku siarki, tlenków azotu, dwutlenku azotu, ozonu – na stacji automatycznych pomiarów jakości powietrza zlokalizowanej w pobliżu leśniczówki Krzyżówka, w miejscowości Piaski – metodą automatyczną,
- pyłu PM10 oraz metali i benzo(a)pirenu zawartych w pyłe PM10 metodą manualną – w Gnieźnie ul. Paczkowskiego,
- dwutlenku siarki i tlenków azotu w przeliczeniu na dwutlenek azotu – metodą pasywną – w jednym punkcie w miejscowości Lednogóra. Metoda pasywna jest metodą wskaźnikową, polegającą na miesięcznej ekspozycji specjalnie przygotowanych próbników, zawieszonych na wysokości około 1,5 metra i oznaczaniu zanieczyszczeń raz w miesiącu.

Badania są kontynuowane w roku 2014.

W wyniku badań przeprowadzonych w roku 2013:

1. na podstawie pomiarów manualnych:

- stwierdzono, że liczba dni z przekroczeniami wartości dobowej $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ pyłu PM10 wynosiła 60, przy dopuszczalnej częstości przekroczenia dopuszczalnego poziomu w roku kalendarzowym 35 dni/rok;
- nie odnotowano przekroczeń stężenia średniego rocznego pyłu PM10 – stężenie średnie dla roku wynosiło $33,1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ przy wartości dopuszczalnej $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$;
- nie odnotowano przekroczeń stężenia metali zawartych w pyłe PM10;
- odnotowano przekroczenie stężenia średniorocznego dla roku dla benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM10 – stężenie średnie dla roku wynosiło $3 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

2. na podstawie pomiarów automatycznych:

- dla ozonu nie odnotowano przekroczenia liczby dni z przekroczeniem poziomu docelowego ($120 \mu\text{g}/\text{m}^3$) w roku kalendarzowym uśrednionej z kolejnych trzech lat (2011–2013), stwierdzając 24 dni przy dozwolonych 25 dniach,
- nie stwierdzono przekroczeń dla: dwutlenku siarki – maksymalne stężenie 24-godzinne dwutlenku siarki wynosiło $25,6 \mu\text{g}/\text{m}^3$ przy dopuszczalnym $125 \mu\text{g}/\text{m}^3$, maksymalne stężenie 1-godzinne dwutlenku siarki wynosiło $60,1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ przy dopuszczalnym $350 \mu\text{g}/\text{m}^3$,
- nie stwierdzono również przekroczeń dla dwutlenku azotu – wartość średnia dla roku wynosiła $6,8 \mu\text{g}/\text{m}^3$ przy dopuszczalnym poziomie $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$, maksymalne stężenie 1-godzinne dwutlenku azotu wynosiło $47,2 \mu\text{g}/\text{m}^3$, przy poziomie dopuszczalnym $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$,

3. na podstawie pomiarów pasywnych nie stwierdzono przekroczeń dla dwutlenku siarki i dwutlenku azotu – stężenie średnie dla roku dwutlenku siarki wyniosło $2,9 \mu\text{g}/\text{m}^3$ a dwutlenku azotu – $17,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Ocenę jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2013 wykonano zgodnie z podziałem województwa na strefy, gdzie strefę stanowi:

- aglomeracja poznańska,
- miasto Kalisz,
- strefa wielkopolska.

Powiat gnieźnieński jest elementem składowym strefy wielkopolskiej.

Celem rocznych ocen jakości powietrza jest:

- określenie jakości powietrza w strefach;
- wskazanie ewentualnych przekroczeń standardów jakości powietrza, poziomów docelowych i poziomów celów długoterminowych;
- wskazanie prawdopodobnych przyczyn ponadnormatywnych stężeń zanieczyszczeń.

Oceny jakości powietrza w strefach dokonano z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów: ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin. Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia jak i kryteriów dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych;
- do klasy B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;
- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe.

Ocena pod kątem ochrony zdrowia

Do oceny jakości powietrza w strefie wielkopolskiej pod kątem ochrony zdrowia wykorzystano pomiary wykonywane na terenie strefy oraz wyniki modelowania matematycznego. Wartości otrzymane w roku 2013 w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych pozwoliły na zakwalifikowanie strefy, a więc i powiatu gnieźnieńskiego, do poniższych klas:

- do klasy A – dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, ozonu, pyłu PM_{2,5} oraz metali oznaczanych w pyłe PM₁₀.
- do klasy C – dla pyłu PM₁₀ i benzo(a)pirenu oznaczanego w pyłe PM₁₀. W przypadku pyłu PM₁₀ podkreślić należy, że generalnie odnotowywane są przekroczenia dopuszczalnego poziomu dla 24-godzin, jednak w roku 2013 stwierdzono przekroczenie stężenia średniego dla roku na stanowisku w Nowym Tomysłu.

Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy / powiatu	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
	NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	pył PM _{2,5}	pył PM ₁₀	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
wielkopolska / powiat gnieźnieński	A	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	A

Ponadto stwierdzono przekroczenie wartości normatywnej ozonu (120 µg/m³) wyznaczonej jako poziom celu długoterminowego. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego określono na rok 2020.

Ocena pod kątem ochrony roślin

Do oceny jakości powietrza w strefie wielkopolskiej pod kątem ochrony roślin wykorzystano pomiary wykonywane na terenie strefy oraz wyniki modelowania matematycznego. Wartości SO₂, NO_x i O₃, otrzymane w roku 2013 w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych i poziomu docelowego pozwoliły na zaklasyfikowanie powiatu, będącego składową strefy wielkopolskiej do klasy A.

Dla ozonu wykorzystano średnią z pomiarów z lat 2009–2013, wykonanych w okresie wegetacyjnym (V-VII) na stacji pozamiejskiej w Krzyżówce. Otrzymano stężenie uśrednione 15751,8 µg/m³h, przy poziomie docelowym 18000 µg/m³h. Stwierdzono przekroczenie wartości normatywnej ozonu (6000 µg/m³×h) wyznaczonej jako poziom celu długoterminowego. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego określono na rok 2020.

Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy / powiatu	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy		
	SO ₂	NO _x	O ₃
wielkopolska / powiat gnieźnieński	A	A	A

3.2. MONITORING JAKOŚCI WÓD

3.2.1. MONITORING JAKOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH

Badania stanu wód w 2013 roku wykonywano w ramach „Programu Państwowego Monitoringu Środowiska województwa wielkopolskiego na lata 2013–2015”.

Przedmiotem badań monitoringowych jakości wód powierzchniowych są jednolite części wód powierzchniowych (JCW). Pojęcie to, wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną, oznacza *oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych*.

Zgodnie z zapisami Ramowej Dyrektywy Wodnej do roku 2015 należy osiągnąć dobry stan wszystkich wód.

Program monitoringu wód na terenie województwa realizowany jest w ramach:

- monitoringu diagnostycznego (MD) z częstotliwością raz na 6 lat – pełny zakres badań,
- monitoringu operacyjnego (MO) z częstotliwością raz na 3 lata lub corocznie (wyłącznie w zakresie substancji szkodliwych dla środowiska wodnego, dla których odnotowano przekroczenia norm w latach wcześniejszych) – ograniczony zakres badań,
- monitoringu obszarów chronionych (MOC) z częstotliwością:
 - raz na 6 lat (wyłącznie na obszarach siedlisk lub gatunków, dla których stan wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie dla JCW wyznaczonych jako niezagrożone niespełnieniem celów środowiskowych) – pełny zakres badań,
 - raz na 3 lata w ograniczonym zakresie badań,
 - na obszarach siedlisk lub gatunków, dla których stan wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie dla JCW wyznaczonych jako zagrożone niespełnieniem celów środowiskowych,
 - na obszarach wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych,
 - na obszarach narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych,
 - JCW przeznaczonych do celów rekreacyjnych w tym kąpieliskowych;
 - corocznie (wyłącznie dla JCW przeznaczonych do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia) – ograniczony zakres badań,
- monitoringu badawczego (MB) w punkcie wyznaczonym na potrzeby wymiany informacji między państwami członkowskimi UE z częstotliwością raz na 6 lat – pełny zakres badań lub corocznie – ograniczony zakres badań.

Na terenie powiatu gnieźnieńskiego wyznaczono jednolite części wód płynących:

- Wełna do Lutomni,
- Mała Wełna do wypływu z Jez. Gorzuchowskiego,
- Mała Wełna od wypływu z Jez. Gorzuchowskiego do dopł. z Rejowca,
- Mała Noteć,
- Struga Bawół do Dopływu z Szemborowa,
- Rudnik,

- Wrześnica,
 - Dopływ z jez. Głębokiego,
 - Dopływ ze Sroczyzna,
 - Dopływ z Pomorza,
 - Dopływ z jez. Turostowo,
 - Potok z jez. Sławno,
 - Dopływ z Michalczy.
- oraz jednolite części wód stojących:

- Jezioro Łopienno Pd.,
- Jezioro Kłęckie,
- Jezioro Gorzuchowskie,
- Jezioro Lednica,
- Jezioro Dziadkowskie,
- Jezioro Ziolo,
- Jezioro Piotrkowskie (Piotrowskie),
- Jezioro Wierzbiczanskie,
- Jezioro Popielewskie,
- Jezioro Szydłowskie,
- Jezioro Ostrowickie,
- Jezioro Kamienieckie,
- Jezioro Niedzięgiel.

Wyznaczone JCW płynące reprezentują różne typy abiotyczne:

- 16 – potok nizinny lessowy lub gliniasty,
- 17 – potok nizinny piaszczysty,
- 23 – potok lub strumień na obszarze będącym pod wpływem procesów torfotwórczych,
- 24 – mała i średnia rzeka na obszarze będącym pod wpływem procesów torfotwórczych,
- 25 – ciek łączący jeziora.

JCW stojące zaliczono do trzech typów abiotycznych:

- 2a – jeziora o wysokiej zawartości wapnia, stratyfikowane, o małym wpływie zlewni na jakość wód,
- 3a – jeziora o wysokiej zawartości wapnia, stratyfikowane, o dużym wpływie zlewni na jakość wód,
- 3b – jeziora o wysokiej zawartości wapnia, niestratyfikowane, o dużym wpływie zlewni na jakość wód.

Program monitoringu wód powierzchniowych na terenie powiatu gnieźnieńskiego w roku 2013 obejmował JCW:

- Struga Bawół do Dopływu z Szemborowa – punkt zlokalizowany poza obszarem powiatu gnieźnieńskiego, w miejscowości Staw w powiecie słupeckim (13,5 km biegu rzeki); badania wykonywane w ramach monitoringu operacyjnego oraz monitoringu obszarów chronionych:
 - wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych,
 - narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych;
- Rudnik – punkt zlokalizowany poza obszarem powiatu gnieźnieńskiego, w miejscowości Unia w powiecie słupeckim (1 km); badania wykonywane w ramach monitoringu operacyjnego oraz monitoringu obszarów chronionych narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych;
- Wrześnica – punkt zlokalizowany poza obszarem powiatu gnieźnieńskiego, w miejscowości Cegielnia w powiecie słupeckim (1,1 km); badania wykonywane w ramach monitoringu

operacyjnego w zakresie substancji szkodliwych dla środowiska wodnego, dla których odnotowano przekroczenia norm w latach wcześniejszych;

- Jezioro Wierzbiczańskie - badania wykonywane w ramach monitoringu operacyjnego;
- Jezioro Niedzięgiel - badania wykonywane w ramach monitoringu operacyjnego.

Ocena stanu wód powierzchniowych

Na ocenę **stanu wód** składa się ocena stanu lub potencjału ekologicznego oraz ocena stanu chemicznego. Stan wód określany jest jako:

- dobry – jeśli stan/potencjał ekologiczny klasyfikowany jest jako bardzo dobry (stan), maksymalny (potencjał) lub dobry, a jednocześnie stan chemiczny jest dobry;
- zły – w pozostałych przypadkach.

Stan ekologiczny – określany jest dla naturalnych jednolitych części wód, potencjał ekologiczny – określany jest dla sztucznych lub silnie zmienionych jednolitych części wód. Stan/potencjał ekologiczny klasyfikowany jest jako:

- bardzo dobry (stan) lub maksymalny (potencjał),
- dobry,
- umiarkowany,
- słaby,
- zły.

Na ocenę stanu/potencjału ekologicznego składa się:

- klasyfikacja elementów biologicznych, prowadzona w zakresie klas I–V,
- klasyfikacja elementów fizykochemicznych:
 - dla rzek w zakresie: klasa I, klasa II lub stan/potencjał poniżej dobrego,
 - dla jezior w zakresie: stan/potencjał dobry lub poniżej dobrego,
 - ocena wskaźników jakości wód z grupy substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne) w zakresie: klasy I, II lub stanu/potencjału poniżej dobrego (dla rzek i jezior),
- klasyfikacja elementów hydromorfologicznych, prowadzona w zakresie klas I lub II.

Ocena stanu chemicznego wykonywana jest na podstawie analizy wyników badań wskaźników chemicznych z grupy substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. Stan chemiczny klasyfikuje się jako dobry lub poniżej dobrego.

Jeśli JCW objęta jest monitoringiem obszarów chronionych należy sprawdzić spełnienie wymagań postawionych dla obszarów chronionych i zweryfikować ocenę stanu wód

Szczegółowe oceny stanu wód powierzchniowych są zamieszczone na stronie internetowej WIOŚ www.poznan.wios.gov.pl.

Ocena stanu wód płynących na terenie powiatu gnieźnieńskiego za 2013 rok

W JCW Struga Bawół do Dopływu z Szemborowa stwierdzono umiarkowany stan ekologiczny, tym samym zły stan wód. O ocenie stanu ekologicznego zdecydowały elementy fizykochemiczne (azot Kjeldahla, azot azotanowy, azot ogólny, fosforany, fosfor ogólny). JCW nie spełniła wymagań postawionych dla obszarów chronionych.

W JCW Rudnik stwierdzono umiarkowany stan ekologiczny, tym samym zły stan wód. O ocenie stanu ekologicznego zdecydowały elementy fizykochemiczne (substancje rozpuszczone, twardość ogólna, azot azotanowy, azot ogólny, fosforany). JCW nie spełniła wymagań postawionych dla obszarów chronionych.

W JCW Wrześnica nie przeprowadzono oceny stanu ekologicznego; stan chemiczny określono jako poniżej stanu dobrego, ze względu na przekroczone stężenia maksymalne rtęci i jej związków, tym samym stwierdzono zły stan wód.

Poniżej przedstawiono ocenę stanu wód płynących na terenie powiatu gnieźnieńskiego za 2013 rok.

Nazwa ocenianej JCW	Struga Bawół do Dopływu z Szemborowa	Rudnik	Wrześnica
Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Struga Bawół – Staw	Rudnik – Unia	Wrześnica – Cegielnia
Typ abiotyczny	17	16	17
Silnie zmieniona lub sztuczna jcw	NIE	NIE	NIE
Program monitoringu	MO, MOC	MO, MOC	MO
Klasa elementów biologicznych	II	II	nie badano
Klasa elementów hydromorfologicznych	II	II	nie badano
Klasa elementów fizykochemicznych	PSD	PSD	nie badano
Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	nie badano	nie badano	nie badano
STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	UMIARKOWANY	UMIARKOWANY	nie oceniano
Czy jcw występuje na obszarze chronionym?	TAK	TAK	NIE
Ocena spełnienia wymagań dla obszarów chronionych	NIE	NIE	nie oceniano
STAN CHEMICZNY	nie badano	nie badano	PSD
Weryfikacja stanu wód ze względu na ocenę spełnienia wymagań dla obszarów chronionych	ZŁY	ZŁY	nie oceniano
STAN WÓD	ZŁY	ZŁY	ZŁY

PSD – poniżej stanu dobrego

NIE – nie spełnia wymagań postawionych dla obszarów chronionych

Stan ekologiczny JCW naturalnej	
---------------------------------	--

Ocena stanu wód jeziornych na terenie powiatu gnieźnieńskiego za 2013 rok

Nazwa ocenianej JCW	Jeziro Wierzbiczańskie	Jeziro Niedzięgiel
Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Jez. Wierzbiczańskie	Jez. Niedzięgiel
Typ abiotyczny	3a	2a
Silnie zmieniona jcw	NIE	NIE
Program monitoringu	MO	MO
Klasa elementów biologicznych	nie badano	nie badano
Klasa elementów hydromorfologicznych	nie badano	nie badano
Klasa elementów fizykochemicznych	nie badano	nie badano
Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	nie badano	nie badano
STAN EKOLOGICZNY	nie oceniano	nie oceniano
Czy jcw występuje na obszarze chronionym?	NIE	NIE
Ocena spełnienia wymagań dla obszarów chronionych	nie badano	nie badano
STAN CHEMICZNY	DOBRY	DOBRY
Weryfikacja stanu wód ze względu na ocenę spełnienia wymagań dla obszarów chronionych		
STAN WÓD	nie oceniano	nie oceniano

W JCW Jezioro Wierzbiczańskie nie przeprowadzono oceny stany ekologicznego, tym samym nie podlegał ocenie stan wód. Stan chemiczny określono jako dobry.

W JCW Jezioro Niedzięgiel nie przeprowadzono oceny stany ekologicznego, tym samym nie podlegał ocenie stan wód. Stan chemiczny określono jako dobry.

3.2.2. MONITORING JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH

Na terenie powiatu gnieźnieńskiego zlokalizowane są dwa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych trzeciorzędowy *Subzbiornik Inowrocław-Gniezno* (GZWP nr 143) i *Dolina Kopalna Wielkopolska* (GZWP nr 144), który jest zbiornikiem czwartorzędowym o znacznej głębokości zalegania warstwy wodonośnej.

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) na terenie powiatu gnieźnieńskiego

GZWP	Nazwa zbiornika	Wiek utworów	Typ zbiornika	Średnia głębokość	Szacunkowe zasoby dyspozycyjne
				m	tys. m ³ /d
143	Subzbiornik Inowrocław - Gniezno	Tr	porowy	120	96
144	Dolina kopalna Wielkopolska	Qk	porowy	60	480

Objaśnienia:

Q_k – utwory czwartorzędowe w dolinach kopalnych

Tr – trzeciorzęd

Obecnie przedmiotem badań monitoringowych jakości wód podziemnych są jednolite części wód podziemnych (JCWPd). Pojęcie to zostało wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną. Oznacza ono określoną objętość wód podziemnych w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych.

Na terenie województwa wielkopolskiego wyznaczono 18 jednolitych części wód podziemnych, w tym na obszarze powiatu gnieźnieńskiego 4 JCWPd:

- jednolite części wód podziemnych nr 42, nr 43 i nr 63 – niezagrożone nieosiągnięciem dobrego stanu wód,
- jednolita część wód podziemnych nr 62 – zagrożona nieosiągnięciem dobrego stanu.

W roku 2013 badania jakości wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie powiatu gnieźnieńskiego prowadzone były przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, który prowadzi monitoring wyłącznie na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych w zakresie umożliwiającym ocenę wpływu związków azotu pochodzących z gospodarki rolnej na jakość wód podziemnych.

Wyniki monitoringu wód podziemnych na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych

Na obszarze powiatu zlokalizowany jest obszar szczególnie narażony na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych OSN w zlewni rzeki Strugi Bawół (NVZ6000PO7S). Badania prowadzono w studni zlokalizowanej w miejscowości Witkowo, ujmującej wody czwartorzędowe, podatne na zanieczyszczenia antropogeniczne.

Ocena jakości wód podziemnych na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenie azotanami pochodzenia rolniczego na terenie powiatu gnieźnieńskiego w roku 2013 /według WIOŚ/

Obszar OSN	Ujęcie	Średnie stężenie azotanów /mg NO ₃ /l/	Wynik badań	Użytkowanie terenu
zlewni rzeki Strugi Bawół (NVZ6000PO7S)	Witkowo	1,24	wody niewrażliwe na zanieczyszczenie azotanami pochodzenia rolniczego (poniżej 40 mg NO ₃ /l)	Zabudowa wiejska i grunty orne

Wody nie wykazały zagrożenia zanieczyszczeniem azotanami pochodzenia rolniczego; ujęcie będzie nadal monitorowane przez WIOŚ.

3.3. MONITORING JAKOŚCI GLEBY I ZIEMI

Monitoring jakości gleby i ziemi stanowi podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska. Celem badań jest śledzenie zmian różnych cech gleb użytkowanych rolniczo zachodzących w określonych przedziałach czasu pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka, w szczególności dotyczy to właściwości chemicznych gleb.

Monitorowanie chemizmu gleb ornych prowadzone jest w systemie monitoringu krajowego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) w Puławach. Badania te wykonywane są cyklicznie, w okresach pięcioletnich, od roku 1995. Ostatnie badania gleb były prowadzone w roku 2010. Rozpoczęcie piątego cyklu badań planowane jest na rok 2015.

W ramach krajowej sieci, na którą składa się 216 punktów pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych na glebach użytkowanych rolniczo na terenie kraju, w Wielkopolsce wytypowanych jest do badań 17 punktów pomiarowych, w tym na terenie powiatu gnieźnieńskiego 2 punkty - w miejscowościach Zdziechowa w gminie Gniezno i Popielewo w gminie Trzemeszno.

Informacje o wynikach badań gleb prowadzonych w 2010 roku i ocenę jakości gleb zawarto w *Informacji o stanie środowiska oraz wynikach działalności kontrolnej Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska na terenie powiatu gnieźnieńskiego w roku 2012.*

3.4. MONITORING HAŁASU

Celem monitoringu hałasu jest zapewnienie informacji dla potrzeb ochrony przed hałasem realizowanej poprzez instrumenty planowania przestrzennego oraz ochrony środowiska.

Oceny stanu akustycznego środowiska dokonują obowiązkowo:

- starostowie – dla aglomeracji o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy,
- zarządcy dróg, linii kolejowych, lotnisk, jeśli eksploatacja drogi, linii kolejowej lub lotniska może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach.

Wojewódzki inspektor ochrony środowiska dokonuje oceny stanu akustycznego środowiska na obszarach nieobjętych procesem opracowania map akustycznych.

Ze względu na powszechność występowania, zasięg oddziaływania oraz liczbę narażonej ludności, podstawowym źródłem uciążliwości akustycznych dla środowiska są hałasy komunikacyjne. Jeżeli w związku z eksploatacją drogi lub linii kolejowej powstaje hałas przekraczający wartości dopuszczalne, zarządzający zobowiązany jest do podjęcia działań eliminujących stwierdzone przekroczenia, nie przewiduje się natomiast wydania decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu w środowisku. Inspekcja Ochrony Środowiska nie ma zatem możliwości dyscyplinowania zarządzających drogami poprzez ukaranie administracyjną karą pieniężną. Z tego powodu, jak również z uwagi na trudności w likwidacji konfliktów akustycznych,

uwzględnienie potrzeby zapewnienia komfortu akustycznego środowiska na etapie sporządzania planów zagospodarowania przestrzennego jest najbardziej efektywnym instrumentem w walce z hałasem.

Przez teren powiatu gnieźnieńskiego przebiegają drogi: ekspresowa S5 Gniezno – Poznań, krajowe nr 5 Świecie – Lubawka i nr 15 Trzebnica - Ostróda, a także drogi wojewódzkie nr: 190 Krajenka – Gniezno, 197 Sławica – Gniezno, 260 Gniezno – Wólka i 434 Łubowo – Rawicz. Główne szlaki kolejowe powiatu stanowią linie nr: 281 Oleśnica – Chojnice, 353 Poznań Wschód – Żelaznodorożnyj, 377 Gniezno Winiary – Sława Wielkopolska.

W przypadku hałasów pochodzących od dróg i linii kolejowych dopuszczalny poziom hałasu dla wskaźnika długookresowego L_{DWN} (poziom dziennie-wieczorno-nocny) wynosi – w zależności od przeznaczenia terenu – od 50 dB do 70 dB, natomiast dla wskaźnika L_N (długookresowy poziom hałasu w porze nocy) od 45 dB do 65 dB. W odniesieniu do pojedynczej doby ustalono wartość dopuszczalną równoważnego poziomu hałasu L_{AeqD} w porze dnia równą od 50 dB do 68 dB, natomiast wartość równoważnego poziomu hałasu w porze nocy (L_{AeqN}) wynosi od 45 dB do 60 dB.

Pomiary poziomu hałasu przez zarządzających drogami, liniami kolejowymi i lotniskami prowadzone są co 5 lat – ostatnio w roku 2010. Na ich podstawie w roku 2012 wykonane zostały mapy akustyczne obszarów położonych w otoczeniu odcinków dróg, na których stwierdzono negatywne oddziaływanie akustyczne. Wykaz odcinków dróg na terenie powiatu, dla których sporządzono mapy akustyczne przedstawiono w „Informacji o stanie środowiska i działalności kontrolnej Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w powiecie gnieźnieńskim w roku 2012”.

W roku 2013 WIOŚ nie prowadził pomiarów poziomów hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu gnieźnieńskiego.

3.5. MONITORING PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH

W roku 2013 zakończył się drugi, trzyletni cykl badań poziomu pól elektromagnetycznych (PEM) w środowisku, obejmujący lata 2011–2013. W roku tym wykonano kolejną serię badań PEM, prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska i realizowanych w sposób określony w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 roku w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. Nr 221, poz. 1645).

Monitoring pól elektromagnetycznych polega na wykonywaniu w cyklu trzyletnim pomiarów natężenia składowej elektrycznej pola w przedziale częstotliwości co najmniej od 3 MHz do 3000 MHz, w 135 (po 45 na rok) punktach pomiarowych rozmieszczonych równomiernie na obszarze województwa.

Punkty wybiera się w miejscach dostępnych dla ludności usytuowanych:

- w centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tysięcy,
- w pozostałych miastach,
- na terenach wiejskich.

Dla każdej z powyższych grup terenów wybiera się po 15 punktów, dla każdego roku kalendarzowego.

Pomiary wykonuje się w odległości nie mniejszej niż 100 metrów od źródeł emitujących pola elektromagnetyczne.

Na terenie powiatu w roku 2013 pomiary poziomów PEM prowadzono w pięciu punktach:

- w dwóch punktach w Gnieźnie, wytypowanych do badań w kategorii *centralne dzielnice lub osiedla miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tysięcy*;
- w Kłęcku i w Witkowie, wytypowanych do badań w kategorii *pozostałe miasta*;
- w Modliszewku, wytypowanym do badań w kategorii *terenów wiejskie*.

Punkty pomiarowe usytuowano: w Gnieźnie na Osiedlu Piastowskim 18 i przy ulicy Sobieskiego 17; w Kłecku przy ulicy Zacisze; w Witkowie przy ulicy Płk. Hynka 5; w Modliszewku przy budynku nr 18. Zmierzone poziomy składowej elektrycznej pola wynosiły odpowiednio 0,62 V/m, 0,35 V/m, 0,03 V/m, 0,09 V/m, 0,03 V/m - zatem nie występowało przekroczenie poziomu dopuszczalnego wynoszącego 7 V/m.

W tych samych punktach badania przeprowadzono w roku 2010 – w poprzednim, zakończonym cyklu trzyletnim – wtedy również nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego PEM.

W roku 2013, podobnie jak w latach ubiegłych, w trakcie badań na obszarze całej Wielkopolski w żadnym z punktów pomiarowych nie stwierdzono przekroczeń poziomów PEM. Mimo postępującego wzrostu liczby źródeł pól elektromagnetycznych nie obserwuje się znaczącego wzrostu natężenia poziomów pól w środowisku.

3.6. MONITORING GOSPODARKI ODPADAMI

Wojewódzką bazę danych, dotyczącą wytwarzania i gospodarowania odpadami wraz z rejestrem udzielanych pozwoleń na wytwarzanie odpadów oraz na zbieranie i przetwarzanie odpadów, prowadzi marszałek województwa.

Utrzymanie czystości i porządku w gminach należy do obowiązkowych zadań własnych gminy. Gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania.

WIOŚ, w ramach monitoringu gospodarki odpadami, gromadzi informacje o:

- kompostowniach i sortowniach,
- spalarniach,
- składowiskach z uwzględnieniem stopnia i sposobu ich zabezpieczenia.

Informacje te uzyskiwane są z ankiet wysyłanych do gmin oraz do podmiotów gospodarczych, weryfikowanych podczas kontroli.

Spalarnie, kompostownie, sortownie

Na terenie powiatu gnieźnieńskiego w roku 2013 nie było funkcjonujących spalarni, sortowni ani kompostowni służących do zagospodarowania odpadów komunalnych.

Składowiska odpadów

W roku 2013 na terenie powiatu gnieźnieńskiego eksploatowano 3 składowiska odpadów komunalnych w miejscowościach: Lulkowo, Miaty (Święte), Chładowo; znajduje się też 6 składowisk nieeksploatowanych.

Wykaz składowisk w fazie eksploatacyjnej na terenie powiatu gnieźnieńskiego w roku 2013

Lp.	Gmina	Miejscowość	Ilość odpadów składowana w 2013 roku /Mg/	Powierzchnia całkowita składowiska ^{/1/} /ha/	Data uruchomienia	Posiadane decyzje ^{/2/}	Typ składowiska ^{/3/}
1	Gniezno	Lulkowo	26588,13	22,37	1994	1,2,3,4,6	IN
2	Trzemeszno	Miaty (Święte)	4630,3	3,5	1995	1,2,3,4,6	IN
3	Witkowo	Chładowo	4149,97	3,0	2003	1,2,3,4,5	IN

Objaśnienia:

/1/ powierzchnia całkowita składowiska - to powierzchnia całego terenu (budynki, drogi wewnętrzne, kwatery) należąca do właściciela składowiska;

/2/ posiadane decyzje: **1** decyzja lokalizacyjna, **2** pozwolenie na budowę, **3** decyzja zatwierdzająca instrukcję eksploatacji, **4** pozwolenie na użytkowanie, **5** zezwolenie na odzysk lub unieszkodliwianie, **6** pozwolenie zintegrowane na składowanie odpadów z wyłączeniem odpadów obojętnych, o zdolności przyjmowania ponad 10 ton odpadów na dobę lub o całkowitej pojemności ponad 25.000 ton.

/3/ typ składowiska: **IN** odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

Wykaz zamkniętych składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne na terenie powiatu gnieźnieńskiego

Lp.	Gmina	Miejscowość	Powierzchnia całkowita składowiska /ha/	Data uruchomienia	Data zaprzestania przyjmowania odpadów/ decyzji na zamknięcie	Rekultywacja
1.	Kiszkowo	Turostówko	2,19	1987	2004 ¹ /2010 ²	w trakcie
2.	Lubowo	Leśniewo	0,32	1993	2003 ¹ /2004 ²	zakończona
3.	Kłecko	Brzozogaj	0,65	1989	2009 ¹ /2012 ²	w trakcie
4.	Czarniejewo	Czarniejewo	1,26	1988	2006 ¹ /2005 ²	zakończona
5.	Niechanowo	Nowa Wieś Niechanowska	1,8	1973	2002 ¹ /2011 ²	w trakcie
6.	Trzemeszno	Pasieka	13,07	1995	2007 ¹ /2008 ²	zakończona

Objaśnienia:

1 – data zaprzestania przyjmowania odpadów,

2 – data decyzji na zamknięcie

Zgodnie z art. 124.4 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. 2013, poz. 21, z późn. zm) zarządzający składowiskiem odpadów jest obowiązany prowadzić monitoring składowiska odpadów w fazie przedeksploatacyjnej, eksploatacyjnej i poeksploatacyjnej. Zakres, czas i częstotliwość oraz sposób i warunki prowadzenia monitoringu składowisk odpadów określone zostały w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 09.12.2002 r. (Dz. U. Nr 220, poz. 1858 z późn. zm.) obowiązującym do dnia 16 maja 2013 r. Obowiązek ten został utrzymany w obecnie obowiązującym rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów.

Obowiązek prowadzenia monitoringu na czynnym składowisku określony jest w decyzji zatwierdzającej instrukcję eksploatacji/pozwoleniu zintegrowanym/zezwoleń na odzysk lub unieszkodliwienie, w przypadku składowisk zamkniętych w decyzji wyrażającej zgodę na zamknięcie i przeprowadzenie rekultywacji. Natomiast zgodnie z obowiązującą od 23 stycznia 2013 r. ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, zarządzający składowiskiem odpadów istniejącym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, jest obowiązany w terminie dwóch lat od dnia jej wejścia w życie złożyć wniosek o wydanie decyzji zatwierdzającej instrukcję prowadzenia składowiska odpadów, w której prowadzenie monitoringu określone będzie zarówno dla fazy eksploatacyjnej i poeksploatacyjnej.

Zakres i częstotliwość badań monitoringowych w roku 2013 na składowiskach eksploatowanych i nieeksploatowanych na terenie powiatu gnieźnieńskiego

Lp.	Lokalizacja składowiska	Badania	Poziom i skład wód podziemnych	Skład wód odciekowych	Skład wód powierzchniowych	Skład i emisja gazu składowiskowego	Osiadanie składowiska	Struktura i skład masy odpadów
1	Lulkowo	wymagane ¹	4 razy w roku	4 razy w roku	nie dotyczy	12 razy w roku	raz w roku	raz w roku
		wykonane ²	4 razy w roku	4 razy w roku	nie dotyczy	12 razy w roku	raz w roku	raz w roku
2	Miaty (Święte)	wymagane ¹	4 razy w roku	4 razy w roku	nie dotyczy	12 razy w roku	raz w roku	raz w roku
		wykonane ²	4 razy w roku	4 razy w roku	nie dotyczy	12 razy w roku	raz w roku	raz w roku
3	Chłądowo	wymagane ¹	4 razy w roku	nie dotyczy	4 razy/rok	12 razy w roku	raz w roku	raz w roku
		wykonane ²	4 razy w roku	nie dotyczy	4 razy /rok	12 razy w roku	raz w roku	raz w roku
4	Turostówko	wymagane ¹	2 raz/rok (tylko poziom wód)	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	raz w roku	nie dotyczy
		wykonane ²	2 razy w roku	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	brak pomiaru	nie dotyczy
5	Leśniewo	wymagane ¹	2 razy w roku	2 razy w roku	nie dotyczy	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
		wykonane ²	raz w roku	raz w roku	nie dotyczy	raz w roku	brak pomiaru	nie dotyczy

Lp.	Lokalizacja składowiska	Badania	Poziom i skład wód podziemnych	Skład wód odciekowych	Skład wód powierzchniowych	Skład i emisja gazu składowiskowego	Osiadanie składowiska	Struktura i skład masy odpadów
6	Brzozogaj	wymagane ¹	2 razy w roku	2 razy w roku	nie dotyczy	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
		wykonane ²	raz w roku	brak pomiaru	nie dotyczy	brak pomiaru	brak pomiaru	nie dotyczy
7	Czerniejewo	wymagane ¹	2 razy w roku	2 razy w roku	nie dotyczy	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
		wykonane ²	2 razy w roku	brak pomiaru	nie dotyczy	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
8	Nowa Wieś Niechanowska	nie prowadzono badań w 2013 r.						
9	Pasieka	wymagane ¹	2 razy w roku	2 razy w roku	2 razy w roku	nie dotyczy	raz w roku	nie dotyczy
		wykonane ²	2 razy w roku	2 razy w roku	2 razy w roku	nie dotyczy	raz w roku	nie dotyczy

Objaśnienia:

1 – częstotliwość prowadzonych badań zgodnie z wydaną decyzją, w przypadku gdy badanie któregoś ze wskaźników nie jest wymagane wpisano: nie dotyczy

2 – częstotliwość prowadzonych badań zgodnie z informacjami zawartymi w przekazanych do WIOŚ raportach z monitoringu lokalnego na składowiskach w roku 2013

3.7. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

1. W wyniku oceny jakości powietrza pod kątem ochrony zdrowia, strefę wielkopolską zaliczono do klasy A, za wyjątkiem pyłu PM10 i benzo(a)pirenu, dla których strefę zaliczono do klasy C. Ze względu na kryteria dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających klasyfikacji, strefę wielkopolską zaliczono do klasy A. Zaliczenie strefy do klasy A oznacza, że jakość powietrza atmosferycznego na jej obszarze jest zadowalająca. Natomiast przypisanie klasy C oznacza przekroczenie wymaganych prawem norm, ale nie muszą one występować na całym obszarze strefy. Planowane na obszarze strefy przedsięwzięcia nie mogą wpływać na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. Jednocześnie na obszarze strefy powinny być prowadzone działania na rzecz utrzymania jakości powietrza lub jej poprawy. Dla strefy wielkopolskiej Zarząd Województwa Wielkopolskiego przygotował Program Ochrony Powietrza w zakresie benzo(a)pirenu i pyłu PM10.

2. Zgodnie z wymaganiami Ramowej Dyrektywy Wodnej do 2015 roku należy osiągnąć dobry stan wód.

Jednolite części wód badane w 2013 r. wykazały:

- JCW Wrześnica, JCW Rudnik, JCW Struga Bawół do Dopływu z Szemborowa – zły stan wód;
- JCW Jezioro Wierzbiczańskie i JCW Jezioro Niedzięgiel – dobry stan chemiczny, nie przeprowadzono oceny stany ekologicznego, tym samym nie podlegał ocenie stan wód. Największy wpływ na jakość wód mają punktowe źródła zanieczyszczeń (wprowadzanie do wód niedostatecznie oczyszczonych lub nieoczyszczonych ścieków) oraz zanieczyszczenia obszarowe pochodzące głównie z rolnictwa. Inne ważne źródła zanieczyszczeń wód powierzchniowych stanowią także: rozwój terenów rekreacyjnych bez właściwej infrastruktury (kanalizacja, oczyszczalnie) oraz terenów zabudowy mieszkaniowej w ich bezpośrednim sąsiedztwie i niedostateczna sanitacja wsi.

Należy dążyć do poprawy stanu wód w szczególności poprzez: uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w zlewniach (budowa równoległe sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, odprowadzanie do wód wyłącznie ścieków oczyszczonych); stosowanie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych na terenach użytkowanych rolniczo, podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

3. Na obszarze powiatu położone są 3 JCWPd, których wody uznano za niezagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych oraz jedna zagrożona nieosiągnięciem dobrego stanu. Badania wód podziemnych wykonano w 2013 r. tylko pod kątem zanieczyszczenia związkami azotu pochodzenia rolniczego – nie stwierdzono wpływu sektora rolniczego na jakość wód badanego ujęcia.
4. Monitorowanie chemizmu gleb ornych prowadzone jest w systemie monitoringu krajowego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) w Puławach. Badania te wykonywane są cyklicznie, w okresach pięcioletnich, od roku 1995. Ostatnie badania gleb były prowadzone w roku 2010. Na terenie powiatu gnieźnieńskiego do badań wytypowano 2 punkty w miejscowościach Zdziechowa w gminie Gniezno i Popielewo w gminie Trzemeszno. Rozpoczęcie piątego cyklu badań planowane jest na rok 2015.
5. Degradacja klimatu akustycznego środowiska ma miejsce przede wszystkim w sąsiedztwie głównych tras komunikacji drogowej. Ze względu na trudności związane z eliminowaniem tego rodzaju konfliktów akustycznych, podstawowe znaczenie ma właściwa polityka w zakresie planowania przestrzennego. Problem ten dotyczy nie tylko decyzji podejmowanych w stosunku do obiektów będących źródłami hałasu, ale również lokalizowania projektowanej zabudowy i terenów wymagających komfortu akustycznego.
W roku 2013 WIOŚ nie prowadził pomiarów poziomów hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu gnieźnieńskiego.
6. W drugim trzyletnim cyklu pomiarów, obejmującym lata 2011–2013, nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego pól elektromagnetycznych na terenach dostępnych dla ludności na obszarze województwa wielkopolskiego.
7. Gospodarka odpadami
 - a) na terenie powiatu nie było funkcjonujących spalarni, sortowni ani kompostowni służących do zagospodarowania odpadów komunalnych,
 - b) ilość składowanych odpadów na składowiskach w Chładowie i Miatach (Święte) była większa w porównaniu do roku 2012, natomiast na składowisku w Lulkowie zdeponowano mniejsze ilości odpadów niż w roku 2012,
 - c) na terenie powiatu znajduje się 6 składowisk nieeksploatowanych, które posiadają decyzje na zamknięcie, na 3 z nich rekultywacja została zakończona, na 3 składowiskach trwają prace rekultywacyjne,
 - d) na 4 składowiskach zamkniętych nie prowadzono monitoringu w pełnym wymaganym zakresie określonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów obowiązującym do dnia 16 maja 2013 r. Obowiązek ten został utrzymany w obecnie obowiązującym rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów.

4. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

W 2013 r. WIOŚ w Poznaniu realizował zadania kontrolne określone w ustawie o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz w „Ogólnych kierunkach działania IOŚ” ustalonych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Podstawowym celem przeprowadzonych kontroli była poprawa komfortu życia ludzi i stanu środowiska, dlatego wybór podmiotów do kontroli dokonywany był w oparciu o analizę szeregu uwarunkowań i kryteriów, między innymi takich jak:

- potencjalna uciążliwość zakładu dla środowiska,
- wyniki automonitoringu emisji prowadzonego przez podmioty korzystające ze środowiska,
- wnioski o podjęcie interwencji.

Zestawienie liczbowe działań kontrolnych

Jednostka administracyjna	Liczba					Decyzje wymierzające kary		Liczba decyzji ustalających termin i wstrzymujących	Liczba wniosków o ukaranie do sądów	Liczba wniosków do organów ścigania
	zakładów w ewidencji WIOŚ	kontrole	zarządzeń pokontrolnych	decyzji ustalających kary biegnące	mandatów karnych liczba /kwota	liczba	kwota /tys. zł/			
Miasto i Gmina Czerniejewo	14	4	3	-	2/400	-	-	-	-	-
Gmina Gniezno	20	11	5	-	-	-	-	-	-	-
Miasto Gniezno	53	10	5	1	3/1100	3	667,52	-	-	-
Gmina Kiszkowo	8	-	-	-	-	1	10,0	-	-	-
Gmina Kłecko	10	4	2	-	-	-	-	-	-	-
Gmina Łubowo	15	5	3	-	-	-	-	-	-	-
Gmina Mieleszyn	3	-	-	-	-	1	2,30	-	-	-
Gmina Niechanowo	10	3	2	-	-	1	3,40	-	-	-
Miasto i Gmina Trzemeszno	28	6	-	-	-	1	1,00	-	-	-
Miasto i Gmina Witkowo	15	3	3	-	-	1	1,00	-	-	-
Powiat gnieźnieński	176	46	23	1	5/1500	8	685,22	-	-	-

5. POWAŻNE AWARIE

W 2013 roku na terenie powiatu gnieźnieńskiego znajdował się jeden zakład zakwalifikowany do grupy Zakładów o Dużym Ryzyku (ZDR) wystąpienia poważnych awarii (Dynea Spółka z o.o., Trzemeszno), nie było natomiast zakładów zaklasyfikowanych do Zakładów o Zwiększonym Ryzyku wystąpienia poważnych awarii.

Zakłady Chemiczne GAMIX, Jankowo Dolne zaklasyfikowano do grupy pozostałych zakładów mogących spowodować poważne awarie, które ze względu na ilość substancji niebezpiecznej, jaka może znajdować się w zakładzie, nie klasyfikują się do grup ZZR lub ZDR, ale z uwagi na rodzaj substancji, prowadzone procesy technologiczne lub usytuowanie instalacji, stanowią zagrożenie dla środowiska.

Rejestr nie obejmuje stacji paliw, które również mogą być potencjalnym miejscem wystąpienia poważnych awarii.

Zdarzenia o znamionach poważnej awarii.

W roku 2013 na terenie powiatu gnieźnieńskiego nie wystąpiły zdarzenia o znamionach poważnej awarii, ani poważne awarie.